

Valmistelija

Ora Kari, etunimi.sukunimi@tuusula.fi

Talouden perustan vahvistaminen

Talouden perustan näkökulmasta kunnan elinvoiman, veropohjan ja tulo-rahoituksen vahvistaminen, asuin- ja työpaikkatonttien kaavoitusten ja myyntien voimakas edistäminen sekä väestön ja yritysten saaminen Tuusulaan eivät ole kaikilta osin toteutuneet odotetusti kuluvana vuonna.

Kunnan elinvoiman, veropohjan ja tulo-rahoituksen vahvistaminen

Kunnan elinvoima on EVP-indeksillä mitattuna 73.6 ja kunta on sillä 10 parhaimman kunnan joukossa. EVP-indeksin viimeisin tieto on ajankohdasta 2/2025. Tuusula oli EVP-indeksillä mitattuna 25 000 - 49 999 asukkaan kuntakokoluokassa ykkönen. EVP indeksi tuottaa MDI/FCG.

Veropohja ei ole kehittynyt suotuisasti vuonna 2025. Kunnallisveron sekä yhteisöveron kehitys on ollut heikkoa koko maassa yleisen taloussuhdanteen ja työttömyyden vaikutuksesta. Verokertymien taso on tammi-syyskuussa noin 0,6 miljoonaa euroa edellisvuotta alempi (kunnallisvero -0,43 miljoonaa euroa, yhteisvero -0,78 miljoonaa euroa, kiinteistövero +0,56 miljoonaa euroa). Kuntaliiton viimeisimmän veroennusteen mukaan kunnan verotulot jäävät 5 miljoonaa euroa talousarvion tasosta 113,8 miljoonaa euroa, ollen 108,8 miljoonaa euroa vuonna 2025.

Kaavoitus on valmistellut yhdessä projektitoimiston kanssa syyskuun loppuun mennessä nähtäville yhteensä kymmenen asemakaavatyötä. Hyväksyttyjä asemakaavoja ja asemakaavamuutoksia on saatu seitsemän kappaletta. Uusia kaava- ja yleissuunnitelmatöitä on laitettu vireille neljä kappaletta ja kahta asemakaava-aluetta on laajennettu.

Vallunlenkki on hyväksytty lokakuussa. Palkkitie on saatu hyväksymiskäsittelyyn (KKL ja KH), mutta odottaa, että sopimukset saavat lainvoiman ja sen jälkeen kaavatyö saadaan valtuustoon hyväksyttäväksi. Peurantie 20 on saanut lainvoiman, samoin Hyrrä. Pääosin kaavoitus etenee aikataulussa. Muutamissa, ei strategisissa tai ei aikataulukriittisissä kaavoissa on viivästymisiä, ja osa niistä on ulkopuolisista tekijöistä johtuvia.

Kunnan elinvoiman näkökulmasta asuin- ja työpaikkatonttien myynti ei ole alkuvuonna toteutunut odotetusti. Tavoite on myydä asuintontteja ja työpaikkatontteja alkuperäisessä talousarviossa noin 14,3 miljoonalla eurolla. Syyskuun ennusteen mukaan koko vuoden myyntitulot ovat 6,5 miljoonaa euroa. Myyntivoitto oli talousarviossa 12,2 miljoonaa euroa, mutta nyt jäädään ennusteen mukaan 5,5 miljoonaan euroon. Sopimustuloutuksien odotetaan toteutuvan budjetoidusti.

Väestökehitys on ollut alkuvuonna positiivinen. Tammi-syyskuussa tilastokeskuksen väestön ennakkotiedon mukaan asukkaita oli 258 enemmän kuin vuoden 2024 lopussa. Asukasmäärä oli syyskuussa 42 496 ja muutos vuoden lopun tilanteesta oli 0,6 %.

Tuusulan yrityskantaa seurataan yritysten kotipaikkaan perustuvien tilastojen avulla. Muutos yrityskannassa Q1-Q3 vuonna 2025 on +133. Vastaavasti vuonna 2024 Q1-Q3 yritysten nettoperustanta oli +123.

Palveluverkon tiivistäminen

Kiinteistöistä luopumisen vauhdittaminen (tilannekuva tekninen lautakunta 19.11.2024 § 111).

Vajaakäyttöisten kiinteistöjen kehittämis- ja realisointisuunnitelman toimeenpanoa edistetään valtuuston 8.6.2020 päätöksen mukaisesti. Kiinteistöjä on alkujaan ollut myyntilistalla 25 kpl. Kiinteistöistä 5 kpl on luovutettu ja 5 kohdetta on siirtynyt tontinluovutukseen (rakennukset purettu) ja kolme kiinteistöä on tulossa myyntiin tämän syksyn aikana.

Vajaakäyttöisten kiinteistöjen listan täydentämistä on käsitelty sekä kunnanhallituksessa 25.8.2025 § 372 että kunnanvaltuustossa 8.9.2025 § 154. Esityksessä listatut kiinteistöt olivat kunnan Tilapalvelujen katsomia kiinteistöjä, joille kunnalla ei ole käyttöä.

Ennen kuin säästöt realisoituvat, rakennettujen kiinteistöjen osalta tulee tehdä erinäisiä toimenpiteitä kuten luvitus, kaavoitus, lohkominen ja tekniset toimenpiteet. Valtuusto päätti yksimielisesti palauttaa asian uudelleen valmisteluun.

Käyttötaloushyötyjen realisointi

Puretuilla ja luovutetuilla rakennuksilla on vähennetty vuosien 2023-2025 välillä kiinteistöjen ylläpitokuluja noin 403 000 euroa.

Kunnan kiinteistökehityspäälliköltä saadun listauksen mukaan kiinteistöjä on kaikkiaan 25 kappaletta. Kiinteistöjen arvioidut ylläpitokustannukset ovat 2,3 miljoonaa euroa vuodessa vuonna 2025 ja samaa luokkaa edelleen vuonna 2026. Arvioidut tulot vuonna 2025 ovat 123 000 euroa yhdestä kiinteistöstä, josta ylläpitokuluja kertyy 1800 euroa. Vuonna 2026 arvioidut tulot kolmen kiinteistön luovutuksesta ovat 1,2 miljoonaa euroa ja ylläpitokuluja kertyy kyseisenä vuonna 75 000 euroa. Markkinatilanne vaikuttaa kiinteistöjen realisoimisen toteutumiseen.

Toiminnan tuottavuus

Henkilöstömäärän ja rakenteen optimointi

Henkilöstömäärän ja rakenteen optimointi vaativat huomiota. Talousarvioesitys 2026 sisältää uusia toistaiseksi voimassa olevia virkoja yhden ja tehtäviä kahdeksan. Henkilöstörakenne ja henkilöstön osaaminen ja kyvykkyys ovat merkittävä tuottavuuden lähde. Tähän ei ole riittävästi päästy pureutumaan vuoden 2026 valmistelussa. Asia otetaan osaksi palvelutoiminnan kustannusohjausta, tiedolla johtamisen alustatyön edetessä. Teknisten tuotanto-ongelmien vuoksi htv lukuja ei pystytty nyt raportoinnissa esittämään.

Henkilöstökustannukset peruskunta

	tammi- syyskuu 2024	tammi- syyskuu 2025	muutos euroina	muutos %
henkilöstökustannukset	68 673 487	70 523 696	1 850 209	2,7 %

Henkilöstökustannukset peruskunta ja vesihuoltoliikelaitos

	tammi-syyskuu 2024	tammi-syyskuu 2025	muutos	muutos %
henkilöstökustannukset	69 606 372	71 481 345	+1 874 973	2,7 %

Prosessien tehostaminen ja automaatio

Pilottikokeilusuunnitelmassa oli ostolaskujen käsittely. Tätä ei kuitenkaan toteuteta in-house sääntelymuutoksen johdosta, TAHE-palvelut kilpailutetaan. Tekoälykokeiluja on tehty. Käyttäjät ovat kokeneet kyselyn perusteella oman työnsä tehostumista

Toiminnan tuottavuuden parantaminen ja tuotantotapojen arviointi

Kunnassa on tehty tuotantotapojen arviointia palvelukatalogityötä, mutta asia ei ole edennyt tavoitteen mukaisesti. Edunvalvontapalvelut on siirretty valtion vastuulle. Työ käynnistetään uudelleen ensi vuoden alusta, ja ajurina on palvelutoiminnan kustannusohjaus. Toteutus kiinnitetään kuntien palveluluokitukseen, jonka mukaisesti kunta toimittaa lakisääteiset taloustietonsa valtionkonttoriin.

Investointiohjelma

Investointien välttämättömyyden arviointi, priorisointi ja ajoittaminen (esim. infrainvestoinnit sekä niiden tarkempi kustannusarviointi ja seuranta) sekä kasvavan lainamäärän hallinta em. keinoin.

Toimintamenojen kasvun hillintä – yleistä kustannuskehitystä matalampi taso

Toimintamenojen kriittinen läpikäynti

Valtiovaranministeriö (VM) on arvioinut vuoden 2025 kuntatalousohjelmassa, että kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksi vuonna 2025 on 3,4 prosenttia.

Toimintamenot peruskunta

	tammi-syyskuu 2024	tammi-syyskuu 2025	muutos	muutos %
toimintamenot, ulkoiset	113 984 770	116 045 872	2 061 102	1,8 %
toimintamenot ulkoiset + sisäiset	137 150 669	140 728 442	3 577 773	2,6 %
toimintamenot sisäiset	23 165 899	24 682 570	1 516 671	6,5 %

Toimintamenot peruskunta ja vesihuoltoliikelaitos yhteensä

	tammi-syyskuu 2024	tammi-syyskuu 2025	muutos	muutos %
toimintamenot, ulkoiset	117 573 639	119 525 330	1 951 691	1,7 %
toimintamenot ulkoiset + sisäiset	140 801 722	144 312 593	3 510 871	2,5 %

	tammi- syyskuu 2024	tammi- syyskuu 2025	muutos	muutos %
toimintamenot sisäiset	23 228 083	24 787 263	1 559 180	6,7 %

Toimintamenoja sopeutettiin TA 2026 valmistelussa 3,6 miljoonaa euroa. Valmistelussa ei kuitenkaan toteutettu rakenteellisia muutoksia kunnan toimintaan ja palvelujen järjestämiseen. Niiden osalta työ jatkuu suunnitelmavuosien valmistelussa.

Tuottavuuden mittaaminen

Kunnanhallitus on kokouksessaan 25.8.2025 § 374 päättänyt tuottavuuden mittaamisesta ja mittareista. Kunnanhallitus päätti, että ensimmäinen mittaaminen suoritetaan 2025 tilinpäätöstiedoin, jota verrataan vuoden 2024 tilinpäätöstietoihin. Kunnan tiedolla johtamisen alustan kehittämisen edetessä vuoden 2026 alusta lähtien mittaaminen toteutetaan neljännesvuosittain. Mittaamiseen käytetään kunnan valtionkonttoriin toimittamia taloustietoja. Tämän lisäksi päätettiin kuntatason mittarit, jotka ovat seuraavat:

Käyttökustannukset, euroa/asukas
Työvoimakustannukset, euroa/asukas
Palveluhankinnat, euroa/asukas
Nettomenot, euroa/asukas
Tilatehokkuus, htm2/asukas
Sairauspoissaolot, %

Mittarien perustelut ovat kunnanhallituksen kokouksen 25.8.2025 § 374 pöytäkirjassa.

Hallintosäännön 46 §:n 2. mom. mukaan kunnanhallitus ja johtokunta raportoivat talousarvion toteutumisesta valtuustolle osavuositarkastusten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Esittelijä

kansliapäällikkö Oksanen Annaliisa

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää

- merkitä tiedoksi kasvun ja talouden hallintaohjelman neljännesvuositarkastuksen ajalta 1.1.-30.9.2025;

- ehdottaa valtuustolle, että valtuusto päättää merkitä tiedoksi kasvun ja talouden hallintaohjelman neljännesvuositarkastuksen ajalta 1.1.-30.9.2025.

Käsittely

Varajäsen Päivö Kuusisto poistui kokouksesta klo 22.20 asian käsittelyn aikana.

Päätös

Kunnanhallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Valtuusto 08.12.2025
2166/02.02/2024

Valmistelija

Esittelijä

Päätösehdotus

Valtuusto päättää merkitä tiedoksi kasvun ja talouden hallintaohjelman neljännesvuosikatsauksen ajalta 1.1.-30.9.2025

Päätös